

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економічного аналізу
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

Н.А Волкова _____
(підпис)

“ ____ ” _____ 201 ____ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Аналіз бізнес процесів в системі управління
(назва магістерської програми)

на тему: «Обліково-аналітичне забезпечення та аудит ефективності
управління засобами у розрахунках (на прикладі ТОВ «Цемент»)»

Виконавець:

студентка обліково-економічного факультету
Карауш Ольга Ігорівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

К.е.н, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Волчек Руслан Миколайович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ.....	7
1.1. Економічна сутність, класифікація та оцінка дебіторської і кредиторської заборгованості	7
1.2. Нормативне регулювання обліку розрахунків з контрагентами.	20
1.3. Особливості проведення інвентаризації розрахунків	24
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З КОНТРАГЕНТАМИ НА ТОВ «ЦЕМЕНТ».....	28
2.1. Міжнародний досвід обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей.....	28
2.2. Характеристика фінансово-економічної діяльності ТОВ «ЦЕМЕНТ»	37
2.3. Облік розрахунків з дебіторами та кредиторами на ТОВ «Цемент»	44
2.4. Мета, завдання та джерела аудиторської перевірки розрахунків з дебіторами і кредиторами	61
2.5. Методика аудиту розрахункових операцій на ТОВ «Цемент»...	66
2.6. Напрямки вдосконалення діючої системи обліку та аудиту розрахункових операцій на ТОВ «Цемент»	68
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ І КРЕДИТОРАМИ НА АНАЛІЗОВАНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	78
3.1. Галузеві особливості функціонування підприємств вітчизняної цементної галузі	78
3.2. Аналіз ефективності використання коштів у розрахунках на досліджуваному підприємстві.....	81
3.2. Кореляційно-регресійний аналіз рівня поточної ліквідності ТОВ «Цемент»	102
ВИСНОВКИ	117
Список використаних джерел	128
Додатки	136

ВСТУП

Актуальність теми. Фінансове середовище зумовлює функціонування та взаємодію з системою розрахунків, яка опосередковує фінансово-господарську діяльність. Розрахунки, маючи постійно діючий, динамічний характер, потребують певних управлінських впливів, що виробляються в системі фінансового менеджменту на основі переробки чисельних потоків різноманітної економічної інформації, провідна роль у загальній сукупності якої належить обліковій інформації.

Такі важливі фінансові показники як платоспроможність та ліквідність обчислюються, виходячи з облікових даних про заборгованість за розрахунками та характеризують фінансовий стан підприємств, впливають на рівень їхньої інвестиційної привабливості, кредитоспроможності, рентабельності діяльності. В Україні сучасний стан не можна назвати позитивним: оборотні кошти не іммобілізовані в запасах товарно-матеріальних цінностей, а зосереджені майже на 60 % в дебіторській заборгованості, також в структурі пасиву балансу половина джерел є залученими. З цього можна дійти висновку, що незабезпеченість підприємств власними оборотними коштами викликана недоліками в управлінні заборгованістю, як дебіторською, так і кредиторською. Окрім того, статистичні дані свідчать про те, що ця заборгованість характеризується, в свою чергу, достатньо високим рівнем питомої ваги простроченої заборгованості. Подолати такий стан можна за умов впровадження на підприємствах ефективної системи управління фінансами і, зокрема, управління дебіторською та кредиторською заборгованістю.

Дослідженню проблем обліку, аудиту та аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості присвячені роботи вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема, таких як С.Л. Береза, М.Д. Білик, О.С. Бородкін, Ф.Ф.Бутинець, Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко, О.М. Кияшко,

В.М. Костюченко, В.В. Ковалев, Н.О.Лоханова, Г.О Москалюк, І.В. Орлов, В.С. Рудницький, В.В.Сопко, П.Я.Хомин, Ю.Д.Чацкіс, Н.С. Шевчук, та інші.

Разом з тим, вивчення наукових праць та практика господарської діяльності свідчать про те, що деякі з теоретичних положень відносно трактування розрахунків, заборгованості та зобов'язань є дискусійними, а низка важливих аспектів їхньої організації, оцінки та методики обліку, аудиту та аналізу потребують удосконалення. У зв'язку з цим вибір теми дослідження та його цільова спрямованість є достатньо актуальними.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є узагальнення теоретичних і методичних підходів щодо обліково-аналітичного забезпечення і аудиту ефективності використання коштів у розрахунках, а також формулювання науково-практичних рекомендацій, направлених на покращення платіжної дисципліни на підприємстві.

Відповідно до мети в дипломній роботі було поставлено і вирішено такі задачі:

- дослідити підстави виникнення дебіторської і кредиторської заборгованості в системі нормативно-правового регулювання;
- узагальнити теоретичні положення щодо економічної сутності заборгованості підприємства;
- розглянути класифікацію заборгованості згідно національних стандартів;
- дослідити особливості обліку та аудиту засобів у розрахунках на підприємстві;
- сформулювати напрями удосконалення діючої системи обліку та внутрішнього аудиту розрахунків з дебіторами і кредиторами на ТОВ «Цемент»;
- провести аналіз ефективності використання коштів у розрахунках на досліджуваному підприємстві;
- побудувати економіко-математичну модель, на основі якої можливо визначити напрями поліпшення платіжної дисципліни на підприємстві.

Об'єктом дослідження є система обліку, аудиту та аналізу ефективності використання засобів у розрахунках підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади та практика обліку аудиту та аналізу ефективності використання засобів у розрахунках підприємства.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань використано як загальнонаукові методи (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, абстрагування, конкретизація), так і емпіричні (документування, розрахунково-аналітичні та балансовозвітні прийоми). Окрім того, застосовано методи теоретичного узагальнення і порівняння – для розкриття економічного змісту дебіторської та кредиторської заборгованості; комплексного і системного підходів – для дослідження якості обліку заборгованості та розроблення методичного підходу до класифікації в системі управління підприємством; методи формалізації – для розробки концептуальних основ обліку і аудиту заборгованості в системі управління підприємством; абстрактно-логічні – для формулювання теоретичних висновків і узагальнень.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативні документи України, Національні стандарти бухгалтерського обліку, Міжнародні стандарти фінансової звітності, Міжнародні стандарти аудиту, праці вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку, аудиту та аналізу, спеціалізовані періодичні видання, навчальні посібники, а також ресурси всесвітньої мережі Інтернет. Практичну інформацію для дослідження нами було отримано безпосередньо на досліджуваному підприємстві ТОВ «Цемент», зокрема використовувались накази керівництва, службові записки, первинні документи, облікові регістри та форми фінансової звітності.

Практичне значення результатів дослідження полягає в обґрунтуванні методичних положень та практичних рекомендацій щодо вдосконалення обліку і аудиту заборгованості в системі управління підприємством. Результати дипломного дослідження впроваджено в

господарську практику, апробовано на студентській науково-практичній конференції «Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством».

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами дослідження і темою кваліфікаційної роботи автором було надруковано вісім публікацій та прийнято участь у трьох конференціях.

Карауш О.І. приймала участь в міжвузовій олімпіаді з фінансового обліку, аудиту, аналізу, управлінського обліку «Обліково-аналітичне забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку», яка проходила в м.Тернопіль в 2016 році.

ВИСНОВКИ

Фінансове середовище зумовлює функціонування та взаємодіє з системою розрахунків, яка опосередковує фінансово-господарську діяльність. Розрахунки, маючи постійно діючий, динамічний характер, потребують певних управлінських впливів, що виробляються в системі фінансового менеджменту на основі переробки чисельних потоків різноманітної економічної інформації, провідна роль у загальній сукупності якої належить обліковій інформації.

Такі важливі фінансові показники як платоспроможність та ліквідність обчислюються, виходячи з облікових даних про заборгованість за розрахунками та характеризують фінансовий стан підприємств, впливають на рівень їхньої інвестиційної привабливості, кредитоспроможності, загальної рентабельності діяльності. В Україні сучасний стан не можна назвати позитивним: оборотні кошти не іммобілізовані в запасах товарно-матеріальних цінностей, а зосереджені майже на 60 % в дебіторській заборгованості, також в структурі пасиву балансу половина джерел є залученими. З цього можна дійти висновку, що незабезпеченість підприємств власними оборотними коштами викликана недоліками в управлінні заборгованістю, як дебіторською, так і кредиторською. Окрім того, статистичні дані свідчать про те, що ця заборгованість характеризується, в свою чергу, достатньо високим рівнем питомої ваги простроченої заборгованості. Подолати такий стан можна за умов впровадження на підприємствах ефективної системи управління фінансами і, зокрема, управління дебіторською та кредиторською заборгованістю.

У роботі подана порівняльна характеристика ведення обліку за національними і міжнародними стандартами. Аналіз показав, що первісне визнання активом в стандартах виноситься по-різному. Наприклад, в П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»: – якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод; – може бути достовірно визначена її сума, а в МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»: – коли підприємство стає стороною контракту і внаслідок цього має юридичне

право отримувати грошові кошти. Також існує і схожість цих двох стандартів, наприклад, визнається активом одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг.

Бухгалтерський облік на ТОВ «ЦЕМЕНТ» здійснюється бухгалтерією, яка є самостійним структурним підрозділом, що підпорядкований головному бухгалтеру та фінансовому директору. Штат бухгалтерії складається з п'яти осіб.

На підприємстві повністю автоматизовано бухгалтерський облік і використовується програма «1С:Підприємство» версії 7.7. Конфігурація продукту, зберігаючи всі можливості програм системи забезпечує інтегроване ведення обліку: єдину систему нормативно-довідкової інформації, автоматичне відображення операцій і розрахунку заробітної плати в бухгалтерському обліку. Також використовується програма MEDOC та Бос-кадровик.

На ТОВ «Цемент» відносини з покупцями та замовниками в першу чергу оформлюються договорами, де прописані усі необхідні складові (предмет договору, ціна товару, умови постачання, розрахунки, відповідальність сторін тощо). При реалізації товару ТОВ «Цемент» виставляє покупцеві рахунок на оплату, виписує видаткову накладну, а також податкову накладну, яка підтверджує податкові зобов'язання з ПДВ.

На ТОВ «Цемент» відносини з постачальниками також в першу чергу оформлюються договорами, де прописані усі необхідні складові (предмет договору, ціна товару, порядок розрахунків, умови постачання, розрахунки, обов'язки замовника, обов'язки перевізника, відповідальність сторін, форс-мажор, правила техніки безпеки тощо).

На ТОВ «Цемент» звітність складено згідно МСФЗ, також постійно проводиться аудит і по результатам аудиту виявлено, що в цілому бухгалтерський облік ведеться по законодавчим нормам, але існують деякі неточності в обліку :

Збитковість залежить від курсових різниць та пов'язана із кредитів в іноземній валюті та збільшення валютного курсу.

Невірно розраховані монетарні статті, була здійснена передплата за запасні частини, але прийняли по курсу на дату вантажно митної декларації і утворила курсову різницю, так як не були ураховані монетарні статті. Була здійснена передплата 09.06.2017 року, а прийняли по курсу 29.06.2017 року по надходженню. Оплати повинні були закритися, якщо б курс взяли по прийнятій оплаті постачальнику.

В даному разі підвищується собівартість запасів, при списанні запасів завищуються витрати і при переоцінці 30.06.2017 завищуються доходи від курсової різниці.

Немає впливу на фінансовий результат, але завищуються доходи та витрати, що призводить до невірного відображення фінансової звітності.

Також курсова різниця, повинна бути відображена в день виникнення, а не на кінець місяцю

Інші витрати в формі №2, інша операційна курсова різниця через великі кредити, якщо б вони були відсутні, був би прибуток. Кожного місяця компанія ТОВ «Цемент» виплачує відсотки CRH UK LIMITED за кредит між суміжними компаніями, а в консолідованій звітності ці суми згортаються.

Помилка ведення основних засобів на підприємстві.

Було проведено монтаж кондиціонера, списали на рахунок 91, а повинен був лягти на собівартість кондиціонера, так як це призвело до поліпшення кондиціонера. Ця помилка призвела до того, що будуть завищені витрати звітного періоду, так як завищені загальновиробничі витрати, а також занижена собівартість основних засобів, і занижена амортизація періоду, строчка експлуатації цього основного засобу, повинна була розтягнутись на весь період експлуатації даного кондиціонеру.

Це може привести до заниженню оподатковуваної бази для розрахунку податку на прибуток.

Також на підприємстві банком була списана надлишкова сума комісії з поточного рахунку. Всю суму підприємство списало в складі витрат. Згодом

«надлишково списану суму комісію підприємству повернули, і на ТОВ «Цемент» відобразили цю суму як дохід.

Так як надлишково списана сума була помилковою, то підприємству не слід відображати повернену суму в складі доходів. До того ж дохід признається при збільшенні вартості активу або зменшення зобов'язання, що призведе до росту власного капіталу, за умовою, що оцінка доходу може бути достовірно визначена (п.5 П(С)БО 15 «Дохід»).

Так як підприємству було повернена через помилкове списання, підприємство фактично не придбало актив, а лише повернуло суму, яка йому і належала.

Тому ми можемо стверджувати, що дохід в даній ситуації не мав місце. А тому підприємству слід відсторнувати суму, що була як дохід, помилково списаної комісії.

Так як даний документ був відображений в електронному вигляді, в програмі, потрібно виправити метод «Червоного сторно».

Сам факт такого виправлення потрібно відобразити в бухгалтерській довідці. Виправлення такого плану потрібно виконувати згідно п.4.6 Положення №88.

Так як відображено було списання комісії проводкою Д92 Адміністративні витрати К311 Поточні рахунки в банках в національній валюті. Повернення комісії потрібно відобразити як Д92 К311 сторно.

Що стосується податково-прибуткового обліку, то Податковим Кодексом України не передбачена коригувань на повернення надлишково списаної комісії. Тому на об'єкт оподаткування податком на прибуток ця операція вплине за правилами бухгалтерського обліку (пп. 134.1.1 ПКУ).

При спробі вводу програми SAP на підприємстві в кінці 2015 року, підприємство не вірно почало відображати доходи та витрати по курсовій різниці. Через це згодом виникли неточності в 2016 році. Тому податкова перевірка виявляючи це, вказала на неправомірність даних операцій.

Оскільки запис в бухгалтерському обліку для курсових різниць є, то контролери типово розцінюють це як господарську операцію, а, відповідно, на їхню думку, вона вимагає документування.

Судячи з практики, суддям досить карток рахунків курсових різниць 714, 744, 945, 974, тобто регістрів бухгалтерського обліку. А при необхідності - висновків судово-економічної експертизи (постанова Київського апеляційного адміністративного суду у справі від 19.05.2015 р № 826/10435/13-а).

Обороти по субрахунку враховував також суд в постанові ВАСУ від 24.06.2015 м К / 800/14666/13:

«Згідно з наданими позивачем до матеріалів справи витягу з програми САП - обороти по рахунку 94582 «Збиток від курсової різниці » за період <...> ; , Обороти за рахунком 94581 «Збиток від курсової різниці» за період <...>;, обороти по рахунку 94581 «Збиток від курсової різниці» за період <...>, обороти по рахунку 94562 «Збиток від курсової різниці » <...>.

Не вимагали окремих документів на курсові різниці судді і в постанові Одеського апеляційного адміністративного суду від 11.02.2016 у справі № 815/2385/15. Там говориться тільки про документи, що підтверджують виникнення інвалютної монетарної заборгованості та датою її погашення і курсах НБУ. Процитуємо частину висновку суду:

«Витрати підприємства в даному випадку виникли лише в зв'язку з динамікою курсу гривні до долара США в 2014 році, а зазначений факт підтверджений вищезазначеними документами».

У числі таких документів - договір про надання фінансових послуг, витяг з офіційного сайту НБУ щодо курсу НБУ і динаміки, наказ по підприємству «Про включення до складу витрат курсових різниць», акт звірки взаєморозрахунків за договором, оборотно-сальдові відомості банку по кредитному рахунку, витяг за кредитним рахунком за період.

Але існує показове і важливе рішення - постанову ВАСУ від 10.02.2016 р К / 9991/85369/11.

«Витрати, пов'язані зі зміною балансової вартості заборгованості по кредиту, сума якої виражена в іноземній валюті, правомірно враховуються позивачем на субрахунку 945« Збитки від операційної курсової різниці », на якому ведеться облік втрат за активами й зобов'язаннями операційної діяльності підприємства від зміни курсу гривні до іноземній валюті. Інформація, що міститься на даному субрахунку, базується на даних переоцінки активів і зобов'язань позивача в бухгалтерському обліку і не вимагає підтвердження цих даних первинними документами, які фіксують факти здійснення господарських операцій, оскільки втрати від операційної курсової різниці виникають не у зв'язку з господарськими операціями (стаття 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні») ».

Таким чином, суд погоджується, що нарахування курсових різниць - це не господарська операція, і первинний документ на неї складати не потрібно.

В періоді, що перевіряється було виявлено також, що при отриманні запиту «Кредит-ноти», підприємство прийняло тільки одне рішення, повернути товар, та замінити його без повернення грошових коштів, потрачений на перевезення вантажу. Цим самим порушило домовленості по «кредит-ноті».

Товар, який продавець передає або зобов'язаний передати покупцеві, має відповідати вимогам до якості в момент його передачі покупцеві, якщо інший момент визначення відповідності товару даним вимогам не встановлено договором купівлі-продажу. У разі коли покупець виявив дефектний товар, він має право, незалежно від можливості використання товару за призначенням, вимагати від продавця за своїм вибором:

- 1) пропорційного зменшення ціни;
- 2) безоплатного усунення недоліків товару в розумний строк;
- 3) відшкодування витрат на усунення недоліків товару.

Таке право прямо передбачено ст. 678 ЦКУ.

Однак потрібно врахувати, що якщо ми маємо справу з імпортом, потрібно звернути увагу на деякі зовнішньоекономічні особливості.

Якщо нерезидент направляє кредит-ноту після взаємного зменшення ціни товару в додатковій угоді до ЗЕД-договором, слід застосовувати механізм коригування заборгованості імпортера і одночасно ціни поставленого ним товару (первісної вартості).

В інших випадках надання нерезидентом кредит-ноти буде розцінюватися як прощення боргу імпортера (ст. 605 ЦКУ) або перегляд ціни (якщо мова йде про знижку, передбаченої ЗЕД-договором). Купівельна ціна проданого товару при цьому не коригується.

Документальне оформлення імпорту товарів з дефектами після проходження митного оформлення

Приймання матеріальних цінностей, що мають кількісні і якісні розбіжності з даними супровідних документів постачальника, оформляється Актом про приймання матеріалів типової форми № М-7 (затвердженої наказом Мінстату України «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини і матеріалів» від 21.06.1996 р № 193).

Після приймання цінностей акти з додатком документів (товарно-транспортних накладних) передаються наступним чином: перший - в бухгалтерію підприємства для обліку переміщення (руху) матеріальних цінностей, а другий - у відділ постачання або в юридичний відділ для направлення листа-претензії постачальнику.

Акт у двох примірниках складається приймальною комісією з обов'язковою участю матеріально відповідальної особи та представника відправника (постачальника) або представника незацікавленої організації. Акт затверджується керівником підприємства (організації) або особою, яка на те уповноважена.

Крім цього, претензію бажано обґрунтувати актом експертизи Торгово промислової палати. Дана умова дозволить імпортеру зменшити ціну придбання товару в додатковій угоді до ЗЕД-договором у зв'язку з невідповідністю їх кількісних та / або якісних характеристик умовам договору (пп. «Б» п. 1.9 Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними,

імпортними операціями, затвердженої постановою правління НБУ від 24.03.1999 р № 136, далі – Інструкція № 136).

У разі прийняття рішення про зменшення компенсації вартості переданого товару нерезидент направляє імпортеру кредит-ноту.

Для додання кредит-ноті статусу первинного документа її оформляють з урахуванням наступних обов'язкових реквізитів (ст. 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р № 996-XIV, далі - Закон про бухоблік):

- назва документа (форми);
- дата складання;
- назва підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст і обсяг господарської операції, одиниця виміру господарської операції;
- посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;
- особистий підпис або інші дані, що дозволяють ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції.

Оскільки кредит-ноту виставляє саме продавець-нерезидент, існує велика ймовірність того, що нашого Закону про бухоблік він може не дотримуватися. Також можливі ситуації, коли кредит-нота буде виставлена занадто пізно або взагалі виставлення даної ноти для покупця буде сюрпризом.

Тому рекомендуємо в ЗЕД-договорі передбачити не тільки порядок врегулювання повернення неякісного товару та його документальне оформлення, а також порядок пред'явлення претензії. Потрібно чітко прописати порядок використання кредит-ноти. Така конкретика в договорі дозволить вчасно врегулювати будь-які спірні моменти і убезпечить покупця від можливих податкових наслідків.

На нашу думку, оскільки ТОВ «Цемент» не має власного капіталу, оцінити зміни у фінансовій стійкості товариства, як внутрішньої характеристики, що впливає на зовнішню – платоспроможність, можливо

завдяки розрахунку робочого капіталу, як різниці між оборотним активами та поточними зобов'язаннями. Її негативним є ситуація, коли робочий капітал повністю вкладений у повільно реалізовані активи (запаси).

Зазначимо, що управлінський персонал ТОВ «Цемент» поки що вдало здійснює управління засобами у розрахунках, проте варто ще більше приділити увагу прискоренню оборотності дебіторської заборгованості підприємства, що збільшить наявність грошових коштів, отриманих від дебіторів й дозволить ще більше узгодити позитивні та від'ємні грошові потоки ТОВ «Цемент».

Важливою складовою оборотних активів підприємства є кошти у розрахунках із дебіторами. Від стану їх мобільності залежать розрахунки з кредиторами, обсяг чистого грошового потоку, ліквідність майна в цілому. Дослідження якості цієї групи активів вибрано третім критерієм оцінки кризи ліквідності. Воно передбачає виявлення передумов виникнення та динаміки суми дебіторської заборгованості не сплаченої в належний строк.

Усі знаки перед коефіцієнтами регресії відповідають реальним економічним процесам, що відбуваються на підприємстві. Рівняння показує, що збільшення коефіцієнта співвідношення темпів зростання дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги до темпів зростання чистої виручки від реалізації продукції призводить до зменшення коефіцієнта проміжної ліквідності 0,047. Збільшення коефіцієнта співвідношення періоду обороту дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги до періоду обороту кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги призводить до зниження коефіцієнта проміжної ліквідності на 0,189. Збільшення коефіцієнта маневреності робочого капіталу призводить до збільшення коефіцієнта проміжної ліквідності на 1,095.

Згідно додатку ми зробили такі висновки, розділивши дебіторів на групи по ABC та XYZ-аналізу.

АХ Група – коефіцієнт варіації 0,00, тобто погашають заборгованість раніше нормативного терміну, та входять в групу 50% від прибутку; входять в

групу 50% від прибутку, але погашають заборгованість пізніше нормативного терміну (Коефіцієнт варіації 0-20%).

ВХ Група – коефіцієнт варіації 0,00, тобто погашають заборгованість раніше нормативного терміну, та входять в групу 80% від прибутку; входять в групу 80% від прибутку, але погашають заборгованість пізніше нормативного терміну (Коефіцієнт варіації 0-20%).

СХ Група – коефіцієнт варіації 0,00, тобто погашають заборгованість раніше нормативного терміну, та входять в групу 20% від прибутку; входять в групу 20% від прибутку, але погашають заборгованість пізніше нормативного терміну (Коефіцієнт варіації 0-20%).

Для цих трьох груп можна підвищити відсоток скидки, тобто використовувати скидку не лише в залежності від обороту, тобто від кількості купленого цементу, а також і в залежності від своєчасності погашення, це призведе до запобігання простроченої дебіторської заборгованості, та зменшить терміни погашення вартості купленого цементу.

Ця стратегія підходить для тих дебіторів, в яких коефіцієнт варіації становить 0%, і являється заохоченням до оплати.

СУ Група – входять в групу 20% від прибутку, але погашають заборгованість пізніше нормативного терміну (Коефіцієнт варіації 20-50%).

СZ Група – входять в групу 20% від прибутку, але погашають заборгованість пізніше нормативного терміну (Коефіцієнт варіації більше 50%).

Останні дві групи вимагають особливої уваги, через те, що коефіцієнт варіації становить більше 20%, а в контрагента Кубстрой ООО більше 50%, так як не дивлячись на невеликий оборот, ці компанії вчасно не оплачують борги перед ТОВ «Цемент».

Результати моделювання дозволяють рекомендувати систему заходів щодо поліпшення управління кредиторською заборгованістю, а саме:

1. Не допускати причин і умов, що ведуть до виникнення простроченої дебіторської заборгованості за товари, роботи і послуги та іншої простроченої заборгованості;

2. Слідкувати за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості;

Орієнтуватися на збільшення кількості замовників для зменшення ризику неоплати, який є значним при наявності монопольного замовника.

Впровадження запропонованих рекомендацій дозволить поліпшити ефективність виробничо-фінансової діяльності ТОВ «Цемент».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України [сайт]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».[Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14/ed20100607>
3. Закони України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
4. Інструкція №7 “Про безготівкові розрахунки у господарському обороті України”, затверджена постановою №204 від 02.08.96 р., з змінами станом на 12.10.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua..>
5. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних цінностей, грошових коштів та документів, розрахунків, затверджена приказом Міністерства фінансів України №69 від 11.08.94 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18) «Дохід» від 01.01.2012 [Електронний ресурс] / Офіційний веб-портал Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_051
8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів»: міжнародний документ від 01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_022.
9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» : міжнародний документ від 01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_048.

10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 (МСБО 37) “Забезпечення, умовні зобов’язання та умовні активи” (IAS 37); Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 [Електронний ресурс] / Офіційний веб-портал Верховна Рада України. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_051

11. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». від [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

12. Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

13. План рахунків бухгалтерського обліку підприємств, організацій та установ, затверджений приказом Міністерства фінансів України №291 від 30.11.99 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. Наказом Міністерства Фінансів України від 08.10.1999р. №237 зі змінами і доповненнями; [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 “Зобов’язання”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України 31.01.2000 N 20. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затверджено наказом Міністерства фінансів України № 559 від 30.11.2001 р. [Електронний ресурс] /. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджено наказом Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.1999р. [Електронний ресурс] /. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів»: наказ МФУ від 10.08.2000 р. № 193 з наступними змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>.

19. Постанова Кабінету Міністрів України “Правила торгівлі у рострочку” №997 від 1.07.98 р. (з наступними змінами та доповненнями). [Електронний ресурс] /. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

20. Постанова Національного банку України “Про кредитування” №246 від 28.09.95 р. [Електронний ресурс] /. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

21. Акімова Н.С. Облік в зарубіжних країнах: навчальний посібник / Н.С. Акімова., А.П. Грінько, О.В. Топоркова, Т. А. Наумова та ін.— Х.: ХДУХТ, 2016. – 288 с.

22. Безнадійна дебіторська заборгованість // коментарій редакції журналу Все про бухгалтерський облік. - №17. – 2017 р. - С. 20-21

23. Белозерцев В. Щодо товарного кредиту та дебіторської заборгованості на підприємстві/ В. Белозерцев // Економіст.—фірма «Колегіум», №11, 2015.- С. 23-28;

24. Бланк И. А. Управление активами и капиталом / И. А. Бланк. — К. : Ника-Центр, Эльга, 2016. — 448 с

25. Власова І. О. Облік розрахунків з дебіторами та кредиторами: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / І. О. Власова. — Донецьк, 2015. — 20 с.

26. Волкова Н. А. Сучасні тенденції аналізу фінансового стану підприємств / Н. А. Волкова // International Scientific Conference: Economy and Society: modern foundation for human development. – Leipzig Germany, 2016. – Ч. 1. – С. 173-174.

27. Волкова Н.А. Економічний аналіз: Навч. посібник. / За ред. Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт. – 2015. – 310 с.
28. Воронко Р. М. Облік у зарубіжних країнах, 2012. - 80 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/>
29. Гайдаєнко О. М. Застосування кореляційно – регресійного аналізу для прогнозування результатів діяльності підприємства / О. М. Гайдаєнко, Л. А. Коваленко // Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки: Міжнародний збірник наукових праць / відпов. ред. І. Б. Садовська. – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. – Вип. 1 (13). – Ч. 1. – С. 16-23.
30. Гайдаєнко О. М. Стратегічний аналіз: [навчальний посібник] / О. М. Гайдаєнко. – Одеса: Атлант, 2010. – 324 с.
31. Гладких Т.В. Фінансовий облік: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 480 с.
32. Глушач Ю.С. Особливості обліку дебіторської заборгованості в зарубіжних країнах/ Глушач Ю.С. // Вісник НТУ «ХП». – 2012. – № 1. – 957 с.
33. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарії: практ. Посіб./ С.Ф. Голов, В.М. Костюшенко.—К.: Лібра, 2015. — 670 с.
34. Гончарук Р.П. Сутність та класифікація кредиторської заборгованості: колізії наукових підходів // Вісник Житомирський державний технологічний університет. Економічні науки. – 2015. – № 1. – С. 218.
35. Губачова О.М. Облік у зарубіжних країнах: підручник./ О.М. Губачова, СІ. Мельник - К.: Центр учбової літератури, 2008. – 432 с.
36. Ілюхіна Н.П. Організація та методика контролю діяльності промислових підприємств: Практичний посібник з курсів «Внутрішній контроль», «Організація та методика аудиту», «Аудит» для студентів IV – V курсів усіх форм навчання всіх спеціальностей;/ Ілюхіна Н.П., Боцян Т.В., Муренко Т.О., Самострол С.В. – ОДЕСА 2011. – 246 с.

37. Карауш О.І Міжнародний досвід обліку курсових різниць на підприємстві // Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу). – 2018. – 273 с.

38. Кватирка П. Б. Класифікація дебіторської заборгованості та її вдосконалення / П.Б. Кватирка // Вісник Хмельницького національного університету. – 2015. – № 4. – С. 87 – 90

39. Кияшко О. М. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / О. М. Кияшко. — Київ, 2016. — 21 с.

40. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент / За ред. проф. Г.Г.Кірейцева. – К.: ЦУЛ, 2014. – 469 с.

41. Крайник О.П. Фінансовий менеджмент: навч. посіб./ О.П. Крайник, З.В. Клепікова.—Львів: Держ. ун-тет «Львівська політехніка», Київ: «Декор», 2014. — 260 с.

42. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз: підруч. / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна. — К. : Центр учбової літератури, 2014. — 392 с.

43. Кушина О. Визначення розміру резерву сумнівних боргів на основі дебіторської заборгованості./ О. Кушина, В. Пархоменко // Збірник систематизованого законодавства «Бухгалтерія» . Національний бухоблік. – 2017 – № 1. – С. 63–66

44. Лищенко О.Г. Аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством / О.Г. Лищенко, Г.М. Бескота // Держава і регіони: журнал.—Запоріжжя: Гуманіст. ун-т «Запоріз. ін-т держ. та муніцип. упр.», 2014.-№1. - С. 114-117

45. Лігоненко Л. О. Управління дебіторською заборгованістю підприємства: навч. посіб. / Л. О. Лігоненко, Н. М. Новікова. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. — 275 с.

46. Лоханова Н.О Класифікація та оцінка фінансових інструментів – погляд змін у зв'язку з оновленням МСФЗ 9 (IFRS9)/ науково-практичний журнал «Бухгалтерський облік і аудит» №7 2014 р. – С. 16-22.
47. Лучко М. Р. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько.— К.: Знання, 2016. — 311 с.
48. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.uazakon.com/big/text892/pg1.htm>
49. Момот Т. Управление дебиторской задолженностью предприятия//Бизнес информ/ Т. Момот.—2012. - №11-12. С. 97-99
50. Москалюк Г.О Система внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованості: напрямки удосконалення і розвитку / Г. О. Москалюк // Ефективна економіка. – 2013. – № 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1899>.
51. Москалюк Г.О. Особливості відображення дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги у фінансовій звітності за справедливою вартістю/ Г.О. Москалюк, Р.М. Волчек //Матеріали науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку». – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 44-47
52. Насиров Р. Списання безнадійної заборгованості за рахунок резерву / Р. Насиров // Збірник систематизованого законодавства «Бізнес бухгалтерія» – 23.01.2017. – № 3–4. – С. 55–23
53. Орлов І.В. Сутність поняття «Зобов'язання»: Аналіз наукових джерел // Вісник Житомирський державний технологічний університет. Економічні науки. – 2014. – № 1. – С. 249.
54. Орлова В. К. Фінансовий облік : навч. підруч. / В. К. Орлова, М. С. Орлов, С. В. Хома. — 2-ге вид., доп. і переробл. — К. : Центр навчальної літератури, 2016. — 510 с.
55. Офіційний сайт підприємства [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.crhukraine.com/locations/cement_llc/history

56. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь/ Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. 5-е изд., перераб. и доп. — М.: ИНФРА-М, 2016. — 495 с.;

57. Серікова В.Д. Облік, аналіз і аудит: Навч. Посібник / Т.М. Серікова, В.Д. Понікаров, Є.П. Кожанова, І.П. Отенко. – Харків, Вид-во “ІНЖЕК”, 2013. – 380 с.

58. Стоун Д. Бухгалтерський учет и финансовый анализ / Стоун Д., Хитчинг К.; пер. с англ. Ю.А. Огибин, Г.А. Огибев. - М.: Сирин, 2014. – 302 с.

59. Сурніна К. С. Удосконалення обліку дебіторської і кредиторської заборгованості промислових підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / К. С. Сурніна. — Луганськ, 2015. — 19 с.

60. Татаріна О.І. Особливості визначення резервів зниження собівартості сільськогосподарської продукції /О.І. Татаріна // Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 2. – Одеса: ОНЕУ, 2017.

61. Татаріна О.І. – Трансформація фінансової звітності вітчизняних підприємств згідно із вимогами міжнародних стандартів - V Міжнародна науково-практична конференція «Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції» присвячена 70-річчю обліково-економічного факультету ОНЕУ

62. Татаріна О.І. Управлінський аналіз виробничих запасів /О.І. Татаріна // Обліково-аналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку [Електронний ресурс] : зб. наук. праць всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю [м. Тернопіль, 30 берез. 2017 р.] / редкол. : Р. Ф. Бруханський, І. М. Белова, А. Гасьор [та ін.]. - Тернопіль : Крок, 2017. – с. 141-142.

63. Федорченко О. Є. Облік і аналіз розрахунків з дебіторами (на прикладі текстильних підприємств легкої промисловості) : автореф. дис. на

здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / О. Є. Федорченко. — Київ, 2015. — 23 с.

64. Фінансова звітність підприємств.[Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.zvitnist.com.ua

65. Цемент, бетон, залізобетон [Електронний ресурс]. — Режим доступу: kbu.org.ua

66. Черненко Л. В. Управління дебіторською заборгованістю в аграрних підприємствах: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Черненко Л. В. — К., 2014. — 241 с.

67. Чирка Д.М. Операції в іноземній валюті як об'єкт облікової політики // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. / Серія: бухгалтерський облік, контроль і аналіз. — Вип. 3(21). — Ч. 1. — Житомир: ЖДТУ, 2015. — С. 391-402.

68. Якимашенко В. Операції із сумнівною та безнадійною заборгованістю / В. Якимашенко // Практичне керівництво «Бібліотека Баланс». - №3, 2017. — С.107-115.